

Bydgoszcz [19 września 1431]¹

Jan z Gądca informuje komtura świeckiego, w odpowiedzi na jego pismo, że podobnie jak on zamierza przestrzegać rozejmu pomiędzy Królestwem [Polskim] i zakonem [krzyżackim]. Proponuje, aby jutro w południe stawili się przy granicy w pobliżu Suponina czterej przedstawiciele ze strony komtura, którym gwarantuje bezpieczeństwo, a sam wysła wówczas swoich własnych czterech przedstawicieli

Oryg.: GSPK, XX. HA, nr 1338, pap., lac., załącznik do listu komtura świeckiego, in dorso nieczytelne resztki zamykającej list pieczęci w ciemnym wosku (wosk przez papier) o śr. ok. 21 mm, kustodii i paska papierowego zabezpieczającego pieczęć brak.

Reg.: RHD 1/1, nr 1338.

Adres [in dorso]: ^aVenerabili ac religioso viro domino | commendatori in Swecz², | amico et vicino dilecto.

^bVenerabilis et religiose domine, amice vicineque noster sincere! Litteram vestram nobis transmissam sano percepimus | intellectu, in qua nobis scripsistis, quod treugas pacis inter Regnum et vestrum Ordinem firmiter velletis observare, | quod et nos inviolabiliter proponimus Christo duce. Quatenus, amice dilecte, die crastina vestros quatuor super | granicies prope Sopanino³ tempore meridiei velitis destinare super pure fidei [s] de salvo conductu Christianico et nostrum similiter quatuor ibidem descendemus causa melioris securitatis colloquendum. Datum Bidgostie feria quarta ante Mathei ewangeliste Domini.

Johannes heres | de Gandecz⁴.

^a Inicjał wysokości ok. 2 wersów adresu.

^b Inicjał wysokości ok. 5 wersów.

¹ List datujemy na 19 września 1431 r. z następujących powodów: 1. pismo Jana z Gądca wystawione w Bydgoszczy w środę przez dzień św. Mateusza Ewangelisty, zostało przesłane jako załącznik listu komtura świeckiego do wielkiego mistrza z daty „am obende Mathei”, zakładamy przy tym, że list do zwierzchnika Zakonu, został wysłany dnia następnego, po wysłaniu listu Jana z Gądca, czyli w czwartek, wigilia św. Mateusza Ewangelisty przypadła w czwartek w 1431 r. (tj. 20 września), list z Bydgoszczy wystawiono zatem zapewne właśnie 19 września tego roku, co bardzo dobrze komponuje się z: 2. faktem, że Jan z Gądca pełnił bliżej nieznane funkcje w zarządzie starostwa bydgoskiego w pierwszej połowie lat trzydziestych XV w. (dowodnie w 1434, zob. przyp. 4) oraz: 3. wzajemnym zapewnieniem komtura i Jana z Gądca o tym, że będą przestrzegać zawartego najpewniej niedawno „treugas pacis”, co pasuje do rozejmu czartoryskiego, którego dokument strona polska sigillowała 2 września 1431, a miał on trwać do 24 czerwca 1433 (С.В. Полехов, Наследники Витовта. Династическая война в Великом княжестве Литовском в 30-е годы XV века, Москва 2015, s. 207).

² Jeśli datacja listu jest słuszna chodzi tu Henryka Marschalka, który komturem świeckim był w latach 1430-1434, nadto sprawował następujące urzędy zakonne: marszałka końskiego w Brandenburgu 1386, pełniącego obowiązki wójta bratiańskiego 1410-1411, podkompana 1411, nadkompana 1413, komtura kowalewskiego 1413-1415, komtura domowego w Królewcu 1418-1421, wójta biskupa sambijskiego 1421-1423, wójta tczewskiego 1424, komtura toruńskiego 1424-1428, prokuratora papowskiego 1435 i komtura radzyńskiego

1436-1438 (Jähnig, s. 309, 310, 313, 315, 316; Heckmann, s. 157, 263, 332, 376, 416, 427, 441, 462, 472, 481, 499).

³ *Suponin, wieś, gmina Dobrcz, powiat bydgoski, woj. kujawsko-pomorskie, w średniowieczu położona już na krzyżackim Pomorzu, w komturstwie świeckim, tuż przy granicy z Kujawami Inowrocławskimi (M. Grzegorz, Osady Pomorza Gdańskiego w latach 1309-1454, s. 104, 224).*

⁴ *Jan z Gądcza, w zarządzie starostwa bydgoskiego występuje jeszcze 10 I 1434 (GSPK, XX. HA, nr 6765b, tu nr?), Jasiak z Gądcza znany w 1409 r. (KDW, t. 5, nr 149), należał zapewne do wcześniejszego pokolenia.*